

ABONAMENTUL.

Un an 120 cor. (60 lei)

„an 60 „ (30 lei)

„an 30 „ (15 lei)

O lună 10 „ (5 lei)

In nr. 50 III. (25 bani)

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată C. 1:50 a doua
și a treia oară C. 1:20

Manuscrise sunt a se
trimite la Redacția
„UNIRII“ Blaj.

Ziar național — apare în fiecare zi de lucru.

Apelul

scris de redacția „Unirei“ pentru sprijinirea ziarului și achitarea restanțelor privește de aproape pe toți inițiatorii societății de editură „Unirea“, ce se proiectează în Blaj.

Lipsa ardentă a acestei societăți de editură nu se poate discuta. Se știe doar, că Tipografia noastră seminarială e angajată, în cea mai mare parte, la tipărirea cărților bisericești și la manualele școlare. Aceste din urmă mai ales, se vor reclama, conform împrejurărilor schimbate, în proporții deosebit de mari. „Unirea“ prefăcându-se în ziar de zi, iar „Unirea Poporului“ luând un avânt deosebit de frumos în tiraj, reclamă o tipografie proprie, unde să se poată desvolta deplin, fără a stingeni sau fără a fi stingenite de alte operații tipografice. Această tipografie ar avea apoi menirea de a edita cărți literare pentru popor și inteligență, alegând cu îngrijire materialul din autorii vechi până la cei din zilele noastre.

Ar fi o operă necesară și salutară, realizând și un profit material și dând cititorilor o lectură cu adevărat aleasă și potrivită.

Să ne gândim la miile și zecile de mii de exemplare, ce le desfac tipografiile străine, în sinul poporului nostru, îndopându-l cu tot soiul de cărți proaste și fără gust, și alimentându-i astfel neorientarea și superstiția, prin broșuri ca „Epistolia“ ce a căzut din ceriu, și alte bazaconii.

* * *

Inițiatorii societății de editură „Unirea“ se alătură și ei la apelul acestui ziar.

O nouă tipografie este absolut necesară, pentru a se da teren de muncă tuturor forțelor intelectuale, ce le avem în acest focular de cultură.

S'a reclamat până acum, cu atâta sete, o foaie de zi și una populară în Blaj.

Iată, acum apar amândouă, la nivelul convenit, spre îndestularea cetitorilor, deși luptând încă cu greutățile începutului.

Atârnă de interesul și însuflețirea obștei, ca foile să apară în condiții și mai bune, editându-se, paralel cu ele, și o bibliotecă, a cărei lipsă se simte mai mult ca ori-când.

Poporul reclamă cărți. O mulțime de analfabeți au învățat a ceti în decursul războiului. Zeci de mii invalizi așteaptă lectură, hrană sufletească, în nenorocirea lor, din fundul lazaretelor.

Dacă nu le-o vom da noi, vor veni socialiștii și străinii, și se vor înstăpâni ei pe acest teren, care azi e al nimănui...

* * *

Blajul și-a făcut datoria.

A dovedit, că poate presta o muncă literară-publicistică, oricât de intensă.

Rămâne ca și publicul să-i de-a sprijinul, ce-l vrednicește.

Iscălirea acțiilor, ce a realizat chiar la început câteva zeci de mii coroane, s'a oprit.

Acum posta nu mai e un motiv de scuză. Oamenii să se pună pe lucru, îndeosebi preoții.

Avem convingerea, că — dat fiind prisosul de bani

la sătenii nostri — fiecare preot ar putea aduna, cu puțină osteneală, mii de coroane dela poporeni săi.

Aceasta cu atât mai vărtos, că sumele se varsă în acții, ce aduc necondiționat, procente iscăliților.

Blajul și-a făcut datoria — să și-o facă și publicul, înțelegând, pe deplin rolul ce Blajul l-a avut în trecut, — și pe care trebuie să-l aibă și în viitor.

Un acționar.

DI N. IORGA și combinațiile unui guvern — Maniu. Numărul cel mai nou al „Neamului românesc“ are în frunte următorul articol:

Ziarele vorbesc de un ministeriu Maniu, de unul care ar fi în adevăr al dlui Maniu, iar nu al cuiva mai meșter

decât dl Maniu, care, acela, ar avea nevoie de ceva căpușeală.

Nu știu ce poate fi adevărat în această soluție.

Pe dl Maniu îl cunosc de mult. E un om ideal de onest și foarte bine intenționat.

Dar toate acestea nu-i va servi la nimic dacă umbli după imposibilitatea morală a „Ministeriului național“.

Nimănui, nici dsale, nici Coroanei chiar nu-i poate face un om, care nu s'a amestecat în intemele lupte de partide, care au desonorat și ruinat vechea Românie, concesiile de a figura în combinații provisorii alături de oameni în cuvântul cărora s'a deprins a nu crede.

Păcat de ostenelele omului de treabă dela Blaj!

N. IORGA.

SITUAȚIA.

Criza de guvern.

Criza de guvern dela București se menține. Nici audiențele dela Palat, nici întrevederile dintre oamenii politici ai diferitelor grupări nu au dat vreun rezultat. *DI Iuliu Maniu a sosit Mercuri după masă la Sibiu.* Silințele Dsale n'au putut rezolvi criza.

In cercurile politice din București se lansase părerea, ca chestiile externe să fie rezolvite numai după constituanta, când s'ar putea alcătui un guvern, care să întru-nească glasul întregii României Mari. Această părere a fost abandonată, căci nu se poate admite ca până atunci România să nu aibă un guvern cu care oficialitatea externă să poată sta de vorbă. Aceasta ar fi o situație nefreasă.

Politică externă.

Față cu știrile despre retragerea trupelor române „Viito-

rul“, informează, că „Consiliul suprem, dându-și seamă de reacțiunea ce ar urma, dacă „România jefuitoare“ și-ar retrage trupele din Ungaria, a început să aprecieze mai just adevăratul rol pe care l-am avut, și a cerut României, ca să-și prelungească ocupația până se va alcătui la Budapesta un guvern statornic, care să fie în stare a crea o armată pentru paza ordinii“.

Situația în Ungaria.

Premierul Ungariei, Friederich, a rostit zilele trecute un discurs asupra evenimentelor dela ordinea zilei. Dânsul a spus, că singurul mijloc de regenerare națională este reîntoarcerea la principiile creștine, Friederich înțelege să împartă puterea frățește cu muncitorimea, dar refuză să colaboreze cu socialiștii, cari nu și-au lăpădat masca bolșevică, decât la intrarea armatei române.

Cronici — Sibiene.

Imi e chiar milă de dl Bucșan, membru în comisia centrală electorală. Cum e tinăr și simpatic, natural, că toți cei interesați i-se adresează lui și îl fac responsabil, în legătură cu rezultatul alegerii.

— Să știi domnule, că dacă mai cutezați să susțineți în cercul IX pe cutare, are să fie revoluție. Nici un vot, nu are să fie al lui..

— Alegătorii își rup hainele și părul pentru — mine.

— Sunt cât se poate de modest, am dus întotdeauna o visată ferită de lume, nu am ambiții — dar în fața vigoasei izbucniri de unanimă imbiare la deputătenie, nu mi-e permis să resist. — Sunt dator, să primesc, și voiu primi. — De vreți cu Dvoastră, și alătura de Dvoastră, de nu în contra Dvoastră. Și atunci e vai de partid!..

— Ei și cine ești Dta? Nu ți-am mai auzit până azi de nume? De ce atâta modestie până în prezent? Un om de valoare cum spui că ești, știi ar trebui!..

— Am fost modest până acum, dar nu voiu mai fi prostul nimănui. Voiu ieși pe teren, suntem doar în România mare.

— Vorba e să-mi faceți loc în lista oficioasă, dacă vreți liniște în cerc și binecuvântare.

— Și să faceți aceasta încă astăzi, căci mâne ușor se poate întâmpla, ca să vină și cei din Valea-seacă cu notarul, cei din Podul Tatii cu popa, cei din Scărișoara cu crișmarul..

— E chiar nebunie Dle, atâția candidați! Fiecare comună își reclamează pe cineva, când aș putea eu reprezenta pe toți, mai ales, că comuna mea e fruntașă între fruntașe, iar eu..

Și doctorul Bucșan stă uluit, își învârtte nervos girardo între degete, cugetând cu spaimă la ceialalți 30 candidați, ce vor sosi mâine cu anturajul lor, cerând să li-se facă pe voie, altcum va fi rău, revoluție chiar, în cercul electoral al — Ghimbocii.

* * *

Se spune, că Ardelenii au să intre în constituantă 70 preoți, protopopi, asesori, vlădici.

Șaptezeci de reverenți cu tot atâtea brânc — roșii! Adevărat congres bisericesc! Se vor speria cei din țară și vor veni cu jind să ne asculte și să ne scrie cum ne vād.

Par'că vād, ce lucrări pregătitoare de primire ni-se fac de pe acum în redacțiile „Fur-nica” și „Veselia”.

Cum vor însemna cu stăruință vorbirile fraților „ghe

ghincoace”, cari „amu” s'au strecurat în „ghietă”.

Căci un lucru e cert. Ai noștri vor fi mulți „ghe ghincoace” și nu vor tăcea baremi, mulțămindu-se cu aceea, că sunt în „ghietă”.

* * *

Un avocat vorbia cu o adevărată consternare de mulțimea popilor-deputați, cari figurează pe lista oficială electorală.

— Cine a mai văzut domnule? Atâta popă! Și încă în dieta țării! Ce vor zice cei de dincolo? E o paoeste pe capul nostru!..

— Și ce ai vrea Dta?

— Fie avocați, fie profesori, fie medici!

— Unde mai găsești Dta avocați, cari să nu fie azi prefecți, subprefecți, juzi de tribunal, de tablă, de Curie?

Ori ai voi să-i mai punem și deputați? Pe profesori i-ați eschis Dvoastră cu votul din Casa țării, iar medicii rar când s'au ocupat de politică!..

— Au ramas singuri preoții, cari mai știu serie-ceti, cât se cere pentru Casa țării.

Și avocatul-prefect plecă nedumerit, frământându-se cum ar fi să fie, dacă ar putea fi și prefect și — deputat.

* * *

Un altul eră infuriat pe alte inconveniente. De ce nu sunt reprezentate în dietă straturile sociale în proporția lor numerică? Ar trebui ca țărănimea să intre în parlament, cu 3 părți din patru, intelectualii, meseriașii, comercianții etc. cu celealalte.

Guvernul țării s' fie deosemena compus după proporția aceasta, Primministru, ministru de interne, cel de externe, de războiu și finanțe să fie țărani, ceialalți avocați profesori, meseriași, muncitori. Cu un cuvânt să schimbăm reverenzile cu cioarecii.

— Ei bine, răspuse cineva, dar în dietă nu va fi vorbă numai de prețul bucatelor și ieftinirea tutunului. Va trebui să se mai afle câte cineva, alătura de mulțimea aceasta, care să-i spună nației ceace vrea, căci așa o societate și când vrea ceva, nu află cuvinte. — Se poate rezolvi ușor răspuse respectivul. Pe intelectuali îi trimitem în dietă, ca secretari pe lângă fiecare deputat. Secretarul va șopti la urechea deputatului ce atitudine să ia în chestiile dela ordinea zilei și cum să voteze, de câteori i-se va cere votul. Și chestia e rezolvită ușor. Ușor și practic.

Cronicar.

Din Budapesta. Ziarul „Izbânda” primește dela corespondentul său următoarele informații: Se așteaptă să se formeze un guvern Lovász, care să pue capăt teroarei și reacțiunii regimului Friedrich.

Viața își veia din ce în ce mai mult mersul normal.

Autoritățile române au interzis intrarea ziarelor vienez, așa că lipsesc orice fel de știri din afară.

Se spune aci că trupele române nu mai rămân multă vreme în Ungaria.

Pe linia Teiuș—Copșamnică

se comit zilnic celea mai îndrăznețe hoții. Un preot de pe Târnave se plângea mai dăunăzi, că a fost buzunarit în vremea cât a urcat în tren de 17,000 cor. bani comunali. Ieri, unui intelectual din Blaj, la coborire, abilul pungaș i-a șterpelit port-moneul cu peste una mie cor. Și nenumărate victime ridică aceeaș plânsoare: nu mai e chip să călătorești undeva, că te trezești calic.

Hoții sunt maestrii adevărați. Operează de comun doi: unul te oprește din față, punându-ți mâna în piept, pe motiv, că nu este loc în compartiment, iar altul te îndesă pe dindărapt. Apoi dispar. Și pe când îți vin în minte banii, te trezești eu buzunarele tăiate sau goale pușcă!

Nu mai e vorba aici de negrijă, nici de cazuri izolate, ci de-o pungașie în stil mare, făcută de „specialiști” în toată puterea cuvântului.

Fără îndoială, publicul e avizat să călătorească cu grijă potențată, dar mai ales cu parralele ascunse la — piele! Atâta însă nu ajunge.

Siguranța publică trebuie să ia celea mai energice măsuri, căci altfel pierde total încrederea publicului. Unde sunt agenții de siguranță și cum se poate, ca în această eră a certificatelor de circulație să „circule” atâtea paseri prădalnice pe trenuri?

Publicul e îngrozit de atâtea pungașii și cere cu enervare o curățenie radicală a trenurilor! Se impun măsuri grabnice.

Extras din ordonanța

Nr. 21 și 25 (modificată).

1. Vor fi considerați ca infractori;

a) Acei cari fără rea credință prin localuri publice

gări, trenuri, pe străzi, etc., vor comunica, colporta, comentă în orice chip, știri fie adevărate, fie imaginare, sau păreri relative la operațiunile de războiu, situația și dislocarea trupelor, dispozițiunile autorităților militare, sau orice chestiune privitoare la armata română.

2. Această infracțiune se va judeca și condamna de pretori în prima și ultima instanță, cu închisoare până la un an și cu amendă până la 2000 Lei.

Când faptele de mai sus se vor fi săvârșit în scopul de a spiona, sau trada, se aplică pedepsele prevăzute de legile penale în vigoare în timp de războiu.

Informațiuni.

— **Dlul Alexandru Ciura**, profesor și directorul ziarului nostru, i-s'a oferit candidatura de deputat în cercul Abrud. D-sa a primit candidatura.

— **În jurul demisiei d-lui Brătianu.** — Intreagă presa aliaților confirmă și comentează demisia d-lui Brătianu din cauza politicii Aliaților față de România.

„Le Temps” dă o desmințire formală svonorilor răspândite în privința jafurilor și devastărilor din Ungaria de către armata română precum și contra pretinsei ofensive române împotriva Serbiei în legătură cu Banatul. „Le Temps” publică scrisoarea de demitere a d-lui Brătianu către Rege.

— **Reforma agrară.** M. S. Regele a semnat decretul-lege pentru reforma agrară în Ardeal, Banat și părțile ungurene.

— **Demobilizarea profesorilor, învățătorilor și studenților.** Consiliul Dirigent Român, Resortul Cultelor și al Instrucțiunii publice face cunoscut prin o notă oficială, că în urma intervenției făcute din partea acestui resort, comandamentul trupelor din Transilvania, a dat ordin trupelor și serviciilor acestui comandament pentru demobilizarea de îndată a tuturor profesorilor, învățătorilor și studenților.

— **D'Anunzio în Fiume.** Inflăcăratul poet italian, conducând un grup de voluntari provăzuți cu mitraliere și automobile blindate, a intrat în Fiume, ocupându-l. Gestul poetului e socotit de prematur din partea cercurilor oficiale italiene.

Numărul cenzurat de: AUGUSTIN POPA.

Director: ALEXANDRU CIURA.

Redactor: Ovidiu Hulea.